

Pesamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 2—.

TABOR* kaže vsak dan, razen
nedelje in praznikov, ob 18. uri s
datumom naslednjega dne ter stane
mesečno po pošti D 18—, za ino-
stvenstvo D 26—, dostavljen na dom
D 10—, za izdajanje D 18—
inzerati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Poštnina plačana v gotovini. Cena današnje številke 1 Din.

TABOR

Pesamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 2—.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru,
Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 270.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, prithičje, domo. Tele-
fon št. 24. — SHS poštnoštevnica
številka 11.167.

Na naročila brez denarja se ne
ozira. — Rokopisi se ne vračajo.

Naslov:

Maribor, sobota 14. junija 1924.

Leto: V. — Številka: 135.

Tit. Knjižnica liceja

Ljubljana

INTERPELACIJA NA FINANČNEGA MINISTRA.

Radi posojila v Angliji. — Minister bo dal takoj odgovor.

BEograd, 13. junija. Poslanci dr. Kumanudi, Sečerov, Nikolić, Čičević, Agatanović in Dukanac so naslovili na finančnega ministra interpelacijo radi njegovih izjav v včerajšnji »Politiki« o angleškem posojilu. Interpelantje naglašajo v svoji vlogi, da je bilo posojilo sklenjeno proti dosedanjim običajem popolnoma tajno. Ministra ne pooblašča noben zakon za najetje tega posojila, ki ga je najel samo sporazumno z monopolno upravo. Edino skupščina je upravičena odločiti o najetju posojila. Ker je s tem kršena ustava in gre za važno interese države, prosijo interpelantje ministra, naj odgovori na interpelacijo na prvi prihodnji seji narodne skupščine.

BEograd, 13. junija. Napram novinarjem je izjavil danes finančni minister dr. Stojadinović, da bo odgovoril na interpelacijo dr. Kumanudija in tovarišev s posebno izjavo, tako, da jim ne bo treba čakati na zopetno zasedanje narodne skupščine.

BEograd, 13. junija. Danes zvečer odpotuje finančni minister dr. Stojadinović v svrhu zaključka angleškega posojila na Dunaj.

PRINCA GJORGJA POSET V LEPOGLAVI.

Razgovor z obsojenci iz solunskega procesa.

ZAGREB, 13. junija. (Izv.) Včeraj dopoldne je došel semkaj princ Gjorgje. Ob pol 9. uri je nadaljeval potovanje v Beograd. Doznava se, da je dne 5. tm. posetil kaznilnico v Lepoglavi ter prosil načelnika kaznilnice za dovoljenje, da sme obiskati obsojene člane tkzv. »črne roke«, ki so bili obsojeni v znanem solunskem procesu. Med obsojenci sta tudi polkovnika Radoje Banković in Jovo Gajković, ki sta bila še le pred kratkim prevežena v kaznilnico v Lepoglavi. — Načelnik kaznilnice se je obrnil telefonično za navodila v Zagreb in na pravosodno ministrstvo v Beogradu. Princ Gjorgje je ostal dva dni v Lepoglavi ter je v načelnikovi navzočnosti govoril z obsojenci iz solunskega procesa. Načelnik zagrebske policije Urbany je danes z avtomobilom odpotoval v Lepoglavo, odkoder bo poročal vladi o princovem obisku v kaznilnici.

POGAJANJA Z MADŽARSKO.

BEograd, 13. junija. Danes se je vršila plenarna seja jugoslovensko-madžarske komisije. Seja sta se udeležila tudi oba predsednika Perić in Vodanier. Na včerajšnji seji je bilo definitivno sestavljeno besedilo konvencij o medsebojni pravni pomoči, o dedščinah in o izročitvi zločincev. Vodanier odpotuje nočjo v Budimpešto po nove instrukcije svoje vlade. Ob enem pa bo posetil tudi jugoslovensko-madžarsko komisijo, ki zaseda v Budimpešti. V sredo se vrši seja finančne sekcije. Koncem prihodnjega tedna se vrši ponovna plenarna seja, na kateri se bo razpravljalo o potnik listih in železniškem prometu.

Vezuv zopet živahen.

RIM, 10. junija. V zadnjih dneh je postal ognjenik Vezuv zopet živahen. Včeraj se je odprlo dvojno novih žrel. Spričo nevarnosti novega izbruha so oblasti odredile razne varnostne korake. Karabinerji so zasedli vse dohode h žrelom.

Skupščinski klubi prazni.

V vladnem predsedstvu živahno. — Priprave za rekonstrukcijo vlade.

BEograd, 13. junija. V narodni skupščini je vladala danes popolna tišina. Vsi klubi so bili prazni. Samo v vladnem predsedstvu se je dalje časa mudil ministrski predsednik Pašić, ki so ga posetili ministri Trifković, Stojadinović, Miletić in Pribičević. Pribičević je imel tudi še daljšo konferenco z zunanjim ministrom. Predsednik narodne skupščine Ljuba Jovanović je dalje časa konferiral z ministrom notranjih zadev in državnim podtajnikom Wilderjem.

BEograd, 13. junija. Kakor doznava vaš poročevalec iz radikalnih krogov,

prihajajo v poštev kot najresnejši kandidatje pri rekonstrukciji vlade v poštev gg. Ljuba Jovanović, Andra Stanić, Bakić, Perić in Vasa J. Jovanović. Rekonstrukcija vlade bo izvršena tekom prihodnjih dni.

BEograd, 13. junija. Danes zjutraj je odpotoval Ljuba Davidović v spremstvu poslanca Čičevića in Dukanca v Zagreb, kjer se sestane z dr. Korošcem in Spahom ter z vodstvom HRSS. Posvetovali se bodo o nadaljni taktiki opozicije.

Manifestacije albanskih ustašev za Jugoslavijo.

Velika proslava vstaške zmage v Skadru. — Ovacije pred jugoslovanskim konzulatom. — Zahvala za nevtralnost Jugoslavije.

PODGORICA, 13. junija. V Skadru se je vršila včeraj v proslavo zavzetja Tirane velika manifestacija. Številni delegatje sosednih plemen so korakali poleg domačega prebivalstva in povorki s poslanci na čelu skozi mesto ter z navdušenimi klici pozdravljali zmago nad starim režimom. Manifestantje so se nato podali pred jugoslovanski konzulat, kjer je eden izmed poslancev imel govor o prijateljstvu Jugoslavije. Pozval je navzoče, naj izkažejo konzulatu in jugoslovanski za-

stavi čast v znak priznanja za nevtralnost Jugoslavije v času meščanske vojne v Albaniji. Tudi pred italijanskim in francoskim konzulatoma so se odigrali slični prizori. Redžeb Šaja je posetil našega konzula ter se mu v imenu revolucionarcev zahvalil za nevtralnost naše države. Pristavil je, da sprememba režimov v Albaniji ne bo slabo vplivala na odnose z Jugoslavijo, nasprotno, jih bo le še poglobila.

29. ZASEDANJE ZVEZE NARODOV.

Dr. Beneš predseduje.

ŽENEVA, 12. jun. Včeraj dop. je bila otvorjena pod predsedstvom g. dr. Beneša prva službena seja 29. zasedanja Zveze narodov. Na predlog dr. Beneša so bile izrečene srčne simpatije in želje za skorajšnje ozdravljenje avstr. kancelarju Seipelu. Sprejetih je bilo nekaj predlogov lorda Palmore za resolucijo o pobujanju trgovine z dekleti ter poročilo generalnega sekretara o finančni pomoči za pobijanje gladi v Severni Albaniji.

ŽENEVA, 12. jun. Danes je belgijski minister za zunanje zadeve Hymans poročal svetu Zveze narodov o najnovejšem delovanju gospodarskega oddelka Zveze narodov. Poročilo je bilo odobreno in sprejeti vsi predlagani sklepi. Odsek bo sestavil definitivni program za prihodnjo konferenco Unije za zaščito obratniške lastnine, ki se bo vršila v Haagu. Svet Zveze narodov se je nato bavil z obračunom za leto 1923 ter s proračunom za leto 1925. Poročila finančne kontrolne komisije so bila soglasno sprejeta, vendar pa si je svet pridržal pravico, staviti po svojih željah v jesenskem zasedanju spreminjevalne predloge. Danes in jutri se vrše zaupna posvetovanja odbora za studij manjšinskih vprašanj.

MISTERIJOZNI SLUČAJ ITALIJANSKEGA POSLANCA.

Mussolini v zadregi. — Zopet pretep v italijanski zbornici.

RIM, 13. junija. Slučaj socialističnega poslanca Matteottija, ki je v torek popoldne na doslej še ne pojasnjen način izginil vzbujal po vsej Italiji veliko pozornost. Opozicionalci sumijo da gre tu za političen zločin ki so ga zakrivali fašisti hoteč se na ta način iznebiti nevarnega nasprotnika. Tudi zbornica se je na svoji včerajšnji seji bavila s to zadevo. Po zaključku proračunske debate, za katero je bil priглаšen kot govornik socialistov tudi izginuli poslanec, je povzel besedo Mussolini, ter izjavil, da globoko obžaluje ta še ne pojasnjeni slučaj. Izdal je najstrožje naredbе, da se po vsej državi uvede strogo postopanje in zasledovanje. Želi, da bi se ta zoperni slučaj čimprej razjasnil in dovedlo krivce za služeni in najostrejši kazni. Predsednik zbornice Rocco je izrazil v imenu zbornice željo,

da bi se poslanca Matteottija čimprej našlo zdravega in ga vrnilo v naročje njegove družine. V imenu opozicije je prečital socialist Gonzales izjavo, v kateri pravi, da opozicija pogreša v izjavi ministrskega predsednika in predsednika zbornice nedvoumno besedo, ki bi Italijo rešila utisa, da vlada z zločinci nima nič skupnega. Obsoja najostreje sedanjí sistem ter izjavlja, da se izjave vladnih funkcionarjev prav nič ne razločujejo od navadnih poslovnih debat. Zbornica je v največji tišini poslušala to izjavo. Ko je republikanski poslanec Chiesa zakričal proti fašistom, da so sokrivci tega zločina, je nastal v dvorani velik hrup. Fašisti so planili na opozicionalce in sledil je čisto navaden pretep. Ker ni bilo mogoče vzpostaviti miru, je predsednik zaključil sejo, nakar so se poslanci razšli.

Angleški bančni diskont nespremenjen.

BERLIN, 13. junija. Vesti o znižanju diskonta londonskih bank se dementirajo. Oficijelni menični diskont ostane neizpremenjeno 4%.

Eksplozija na bojni ladji.

SAN PEDRO, (Kalifornija), 13. jun. V sled eksplozije v oklopnem stolpu bojne ladje »Mississippi« je bilo ubitih 20 mornarjev in nad 100 ranjenih. Vzrok eksplozije ni ugotovljen.

Angleška vlada proti stavkujočim železničarjem.

LONDON, 12. junija. Po vseh krajih so bili danes nabiti uradni razglasi, da bodo vsi stavkujoči železničarji, ki so do 13. junija opoldne ne vrnejo na delo, obtoženi radi samovoljne odstranitve iz službe brez predpisane odpovedi.

BORZA.

CURIH, 13. junija. Sklepní tečaj: Pariz 30.—, Beograd 6.75, London 24.47, Praga 16.60, Italija 24.68, Newyork 567.—, Dunaj 0.0080, Sofija 3.95, Bukarešta 2.50.

ZAGREB, 13. junija. Sklepní tečaj: Pariz 442.50—447.50, Švica 1495—1505, London 364.50—367.50, Dunaj 0.1183—0.1203, Praga 246.30—249.30, Italija 366—369, Newyork 83.75—84.75, Budimpešta 0.9—0.11.

Politične vesti.

* Ofeziva g. Pribičevića v Srbiji. Dne 22. tm. se vrši v Šabcu v Srbiji veliko zborovanje samostojnih demokratov, na katerem bo govoril g. Svetozar Pribičević. Prebivalstvo pripravlja svečan sprejem.

* Hm, hm! G. Pucelj se v svojem »Kmetijskem listu« zelo rad zaganja v korumpirano družbo, ki ima sedaj vladno v rokah, tj. v radikalsko-demokratsko koalicijo. Nimamo namena in ne povoda braniti to družbo pred — Pueljem, katerega častihlepnost je prešla v tako strast, da niti ne vidi več, kako njegova stranka poginja. Poklicati hočemo ljudstvo, ki ga danes Pucelj krmi s korumpirano družbo, v spomin samó dejstvo, da je do dec. 1923 skozi precejšnjo dobo sedel g. Pucelj čisto neženirano in brez škrupljev v tej korumpirani družbi kot minister v radikalsko-demokratskem kabinetu, da se je poleg korumpiranega Pašića in Pribičevića takrat prav dobro počutil, da je gg. Janjića in druge radikalske velikaše, ki so mu danes gnili korumpirana družba, gonil celo na svoje sode in se tam z njimi kmetom bahal, češ, glejte, še radikalec, ta mogočna stranka, da so nani! Danes, ko je ministrski stolec zanj seveda kisló grozdje, so mu vsi ti ljudje korumpirana družba. Hm, hm!

* Zelo verjetno! Iz Beograda poročajo, da tam vlada splošno prepričanje, da so bili trboveljski dogodki inscenirani dogovorno od klerikalno - komunističnih zaveznikov v bivšem ljubljanskem občinskem svetu. Pisava »Slovenec« in drugih klerikalnih reptilov ta sum v polnem obsegu potrjuje. Škof Jeglič je s svojim glasom za komuniste dal žegen!

* Slovenska strana rolnika (slovaška kmetijska stranka) se imenuje v ponedeljek v Trnavi blizu Bratislave ustanovljena nova stranka slovaških kmetov s kmetom Konšekom na čelu. Stranka je ustanovljena proti Hlinčovi separatistični stranki. Ustanovno zborovanje je poslalo Masaryku udanostno brzojavko. Stranka zahteva samoupravo, v kolikor to ni v nasprotju z enotnostjo države.

Uradništvo pri velikem županu mariborske oblasti.

11. tm. se je gospodu velikemu županu mariborske oblasti kot svojemu novemu šefu predstavilo polnoštevilno uradnišvo oblastne uprave. V pozdravnem nagovoru se je gospod vladni svetnik dr. Vodopivec spomnil težkega življenskega položaja, v katerem žive oblastni uradniki v Mariboru, po večini ločeni od svojcev in brez obiteljskih stanovanj, omenil je požrtvovalno delo, ki se je pri ustanavljanju oblastnih uradov opravilo doslej, zahvalil se uradništvu za dosedanjí trud in je gospoda velikega župana prosil, naj bo uradništvu, ki z zaupanjem gleda vanj, naklonjen predstojnik.

Gospod veliki župan je sprejel poklonitev s pristrčno zahvalo. S kratkimi potezami je orisal oblastno upravo, kakor si jo misli zakon in kakor bi jo sam želel udeležiti v Mariboru. Po njegovi intenciji naj bi se tu na skrajni državni meji ustvarila vzorna oblastna upravna instanca, ne le, da bi se druga upravna ozemlja po njej vzgledovala, temveč tudi, da bi se vsaj za poizkušnjo pokazale vse dobrine, ki jih je novi upravni red namenil prebivalstvu. Odpustil je uradnike z zagotovitvijo svoje naklonjenosti in z obljubo, da jim bo težki socialni položaj olajšal, kolikor bo mogel.

Dnevna kronika.

— Kralj pride na invalidski kongres, ki se prične 15. tm. v Ljubljani.

— Notarsko mesto v Ptujju je razpisano. Prošnje sprejema notarska zbornica do 24. tm.

— Vlada proti germanizaciji naše zemlje. Nemška banka Heimstättenbank je podpirala Heimstättenbund pri nakupovanju zemljišč v Sloveniji za naseljevanje nemškega prebivalstva v Jugoslaviji. Vključno s svojočasni prepovedi je banka vendar izvrševala nakupe. Sedaj je notranji minister Sršić ponovno prepovedal poslovanje tega zavoda.

— Zveza društev privatnih nameščencev Slovenije se ustanovi dne 6. jul. tl. v Ljubljani.

— Kriza v odboru zagrebskega velesejma. Radi osebnih nasprotstev med predsednikom in ravnateljem zagrebskega velesejma je nastal v odboru razdor. Ravnatelj Stiaspy je podal ostavko. Zagrebški listi o zadevi obširno razpravljajo in svare pred takimi osebnostmi, ki ogrožajo tako važno gospodarsko institucijo.

— Dogovor glede izmenjave avstr. kron v zasedenem ozemlju registriran pri Društvu narodov. Iz mesečnega poročila o delovanju Društva narodov za mesec april posnemamo, da je bil med drugimi registriran tudi dogovor med Jugoslavijo in Italijo z dne 29. jan. 1924 glede zamenjave avstrijskih kron slovenskih zadrug v Julijski krajini.

— Žična železnica Kotor-Cetinje. Med vojno je avstrijska vojaška uprava zgradila med Cetinjem in Kotorom žično železnico. Po vojni je bila ta železnica opuščena in zanemarjena. Končno so merodajni krogi uvideli, kako velik greh je zanemarjanje tega prometnega sredstva spričo slabih prometnih razmer, ki vladajo zlasti v teh krajih. Po 6-letnem cincanju so se končno odločili, da železnico obnove in zopet stavijo v promet. Namenjena je izključno za tovarni promet.

— Razne tatvine na deželi. Pred par dnevi je bil izvršen vlom pri ključavničarju Majcenu v Laškem. Neznani storilec je odnesel brzovrtni stroj z dvojnim nastavkom. — V tovarni Kranjske industrijske družbe na Jesenicah je bil ukraden električni motor znamka „Olgier“, št. 6073, primeren za pogon slamoreznic. — V Dobravi pri Konjicah je bil izvršen vlom v stanovanje posestnika Štefana Ložaka. Tat je odnesel črno moško obleko, nekaj perila in uro. V bližnjem žitnem polju se je preoblekel v ukradeno obleko. Po obleki, ki jo je pustil na tem mestu, se da sklepati, da gre za kakega pobeglega kaznjence. — V Vrhdolu je bilo ukradeno Karolu Zakušku več obleke, zlatnine in 1 ročna harmonika. Opis storilca je znan in je upati, da ga bodo kmalu izsledili. Pred nakupom ukradenih predmetov se svari!

— Špijonka, ki se priznava krivim. Po dolgem odmoru je beogradska sodišče zopet pričelo razpravo proti špijonki Danici Androlić. Ona se je po 6-mesečnem zapornem zastrupila in tedaj se je govorila.

Naša gledališka publika.

Geslo: Le po domače, le po domače!

Menda nikjer na svetu se publika v teatru ne počuti tako domače kakor pri nas v Mariboru. Mi gremo v gledališče popolnoma brez priprave kakor v kavarno, cirkus... V gledališču pa se čudimo, da nam navzlic trudu režije in igralcev nečesa manjka: vsi to občutimo, manjka nam namreč oni milje, ki ga tako blagodejno občutimo, kadar smo v gledališču kje drugje. Mi se niti ne zavedamo, da smo mi, publika, tisti, ki ustvarjajo milje, razpoloženje, pričakovanje, ki je nujno potrebno pred uživanjem vsake umetnine.

Gledališka uprava se že vse leto bori proti taki malomarnosti publike. Najprej je zavila, da je vstop v gledališče po začetku predstave prepovedan; nato se je zatekla k policiji in na lepakih razglasila, da policija prepoveduje, da bi nosila publika dežnike in palice (!), klobuke in zimске suknje k predstavam, pa vse ni nič pomagalo; in zatekla se je k zadnjemu sredstvu, kajti stala je pred alternativno: ali zamera pri publiku ali sramota pri svetovnih umetnikih, ki pa niso vajeni

Schicht

Pravo Schichtovo-milo z znamko „Jelen“

je najboljše in v uporabi najcenejše milo na svetu.

Pri nakupu pazite na ime „Schicht“ in na znamko „Jelen“!

lo, da je storila zaradi predolgega preiskovalnega zapora. Ko je sedaj zapustila bolnico, se ni več vrnila na policijo, ampak šla na sodišče, kjer je izjavila, da se je zastrupila iz povsem drugih razlogov. Na policijo so napreč dan na dan prihajali policijski nameščenci v imenu špijonskih tovarištev ter ji prigovarjali, kaj naj izpove. To jo je razkačilo in ker tega ni mogla več prenašati, se je zastrupila. Pravi, da je znano, da so policijski organi, ko je bila ona premeščena iz Zagreba v Beograd, izjavljali, da na celi stvari ničesar ni in da so celo stvar iztaknili vojaški preiskovalni sodniki. Medtem trdi Androlićeva, da v resnici obstoja špijonska afera, toda policija je imela polno razlogov, da stvar prikrije. Zdaj ko je ona pri mestnem sodišču, se bo že izkazalo, kaj pravzaprav je. Ona trdi, da se bodo na razpravi čule interesantne stvari tako o upravniški policiji, kakor o poedinah njegovih organih. Pravi, da bo odkrila vse, kar se je delalo. »Jaz sem kriva in tudi špijonaža je bila ta, a zdaj naj se me sodi, pa magari na smrt!«

— Znižanje stanja češkoloslovaške armade. Češkoslovaški parlament je sprejel zakon, glasom katerega se zniža mirovno stanje češkoslovaške armade od 150 na 120 tisoč mož. Predlog opozicije za znižanje na 90 tisoč je bil odklonjen.

— Pretifašistiški poslanec skrivnostno izginil. V Rimu vzbuja veliko senzacijo zadeva socialističnega poslanca Metteossija. V torek popoldne je zapustil svoje stanovanje, in se do danes ni več vrnil. Po izpovedi žene je nameraval oditi v zbornico, kjer je bil priglasičen kot govornik v proračunski debati. Nekatere osebe izpovedujejo, da so videli ob istem času v bližini njegovega stanovanja čakati avtomobil. Kmalu na to je bilo slišati klicanje moškega na pomoč. Avtomobil je nato naglo odpeljal. Sumi se, da so se fašisti hoteli iznebiti nevarnega nasprotnika in so ga kratkomalo odstranili.

— Nov atentat v Bukarešti. V poslopi finančnega ministrstva v Bukarešti je pred par dnevi izbruhnil nenadoma požar. Uničena je streha in več sob gorjega nadstropja. Policija je mnenja, da gre za atentat in je pod sumom storilstva aretirala nekega madžarskega podanika.

— Panazijsko gibanje proti evropski kulturi. Preko Londona poročajo, da se je indijski pesnik Rabindranat Tagore postavil na čelo panazijskemu gibanju. V Tokiju je bilo veliko manifestacijsko zborovanje, na katerem je govoril tudi

Tagore o kulturi azijskih narodov ter pozival vse narode velike Azije, da se združijo v enotno fronto proti evropski kulturi. Azijski narodi naj končno postanejo samostojni in naj se osamosvojijo od kulturnih vplivov Evrope. Proti evropski kulturi mamona naj se postavi azijska kultura duha. Ustanovljen je bil poseben odbor vodilnih mož Azije, ki imajo povsod začeti akcijo za ustanovitev enotne fronte azijskih narodov.

Kongres invalidov.

Udruženje vojnih invalidov kraljevine SHS je sklicalo letos svoj kongres v Ljubljani na dan 15. junija tl. Dospeli bodo delegati iz cele države, ki jih bo okoli 150, da bodo kot zastopniki včlanjenih vojnih žrtev sklenili in podali nadaljne direktive enotnemu vprašanju vojnih žrtev.

To vprašanje se nahaja pri nas v zelo nepopolni stanju. Posamezne pomoči, ki bi jih morala država nuditi, ostajajo pozabljene in so vojne žrtve sploh odvisne od poljubne milosti, ker čakajo zaman že 6. leto na svoj stalni zakon, ki ga vse vlade odričujejo. V vrstah invalidov, vdov in sirot vlada žalostna beda in so takorekoč danes brez vsake pomoči in popluma brezpravne.

Mesto, da bi se sprejel socialen invalidski zakon, se nudijo vojnim žrtvam same koncesije, ki brez vsakih vzrokov in utemeljitve odrekajo pravico zaščite na zelo krivične načine. Manjkajo pa sredstva in kritja za pokojnine, zdravstvo, redukcijo in vse pomoči.

Ničesar ne dobivajo danes vojne žrtve tako, da v naši državi sploh ni mogoče govoriti o kakem tozadevnem vprašanju. Ob enem z opuščanjem socialne politike se misli likvidirati tudi popolnoma vprašanje vojnih žrtev.

Proti takemu postopanju se ima boriti Udruženje vojnih invalidov, ki je postalo enoten predstavnik vojnih žrtev v celi državi in važen činitelj v njihovem pravu.

Letošnji ljubljanski kongres ima namen razmotrivati posamezne točke in izvajati pritisk na vlado, da pravično regulira invalidsko vprašanje. Šest let je že preteklo, a rešitve ni, ker ni prave volje nuditi vojnim žrtvam uspešne pomoči. Treba je najti izhod iz današnjega mizernega položaja.

To hočejo storiti delegati na kongresu. Kongres bo velika manifestacija udruženih vojnih žrtev za svoje pravice. Apeliramo na javnost, da po svojih močeh podpira akcijo vojnih žrtev za njihovo pravično stvar. — Ljubljana naj sprejme delegate, bivše bojevnike za svobodo naroda, častno in dostojno. Želimo veliko uspeha kongresu in invalidski stanovski borbi.

UVI Izvršilni odbor, Ljubljana.

hudo zamerili, če bi jih kdo opozoril, da je drugod drugače.

In obnašanje publike! Tam hoče šepetati sonoren glas, vsa publika pet metrov okoli začne sikati, drugi dela medklice, nekateri razbijajo in imenujejo to ljubeznjiv aplavz.

Take so naše prilike, zato ni pravega razpoloženja v našem gledališču — po krivdi publike. Pa mi poreče kdo: saj gledališče vendar ni kraj, kjer bi razkazovale dame svoje briljante, gospodje zlate verižice, črne suknje in sveže obrtne obraze... Morda imate prav, pa pomislimo: tudi kmečko dekletce obleče najlepšo jopico in si priveže najčistejši predpasnik, ko gre v cerkev; in tega ne stori vedno radi fanta; saj olepša tudi mati svoje otročičke, ko jih pripelje v cerkev. Tako zahteva kraj in bogoslužje. Ali pa ni najvišje bogoslužje, ko se vdaja človek umetnosti, posebno še gledališki umetnosti, ki je nastala naravnost iz bogoslužja. — Zato je prošnja gledališke uprave več ko upravičena, je kričeč memo to za publiko, naj ne ubija sama tega, kar ji nudijo umetnost in umetniki.

Ne moremo pa preko teh misli brez vprašanja, kako da se je vgnezdila ravno pri nas taka domačnost v gledališču? Ali je res naša publika tako vnetja za gledališče, kakor atenska, ki je presedela v teatru ves

Narodno gledališče.

Carmen.

Premiera v soboto 14. tm. v tuk. gledališču.

Če si ogledamo repertoire prošlega stoletja po vseh svetovnih gledališčih, razvidimo, da je ta Bizetova opera poleg Wagnerjevih opernih del dosegla največje število vprizoritev. Zaslužila si je to. Saj je po vsebini kot glasbi mojstrsko delo.

Potek dejanja je vedno zanimiv in napet. Nikdar dolgočasen. Slika nam življenje in strašen konec ciganke Carmen. Po žilah ji teče vroča španska kri, ki jo meče iz objema v objem takih mož, ki znajo — ljubiti. Kakor strasno ljubi, tako tudi — še enkrat zasovraži — strastno in neizprosno sovraži. Divja mačka v človeški podobi. — Ta njen značaj pridobi na razmahu s tem, da doživlja vse to v Španiji, bajni deželi posvetnega bleka, bikoborb v cirkusih, krvne osvete, tihotapcev, a vsega tega v taki obliki in meri, da vzbuja grozo in prisili človeške živce v vročino vibriranje.

Vse te različne faze prehodi ta ciganka Carmen v štirih dejanjih istoimenske opere. Pojavi se kot delavka v tovarni cigaret, kjer v prepiru z nožem zabode eno svojih tovarišic. A mesto, da pride v zaslužen do smrtne ječe, premami ravno onega sergenta in njegovega oficirja, ki bi jo morala odvesti v zapor. Postane njih ljubica z namenom, da jima pobegne, kar se ji tudi posreči. — Zateče se k tihotapcem. Srečamo jo v brlogu tih zloglasnih banditov. Ljubi na vse strani, a nikjer stalno. Ker iščejo moške s katerimi občuje, le njeno lepo mačje telo, ni prepričev med njimi. Danes ta, jutri oni! A živi eden, ki mu ni zastrupila le telesa, temveč tudi — dušo. In ravno ko se ji odpira pot v močno ljubezen slavnega bikoborca Escamilla v bogastvo in sijaj — ji postane ta eden — in to je skromni a iskreno ljubeči sergente José — grozna a pravična usoda. In pesem je končana...

To je kratek obris tega mojstrskega dela, ki vsebuje poleg tega še nešteto drugih zapletljajev in dramatskih scen — a predvsem krasno glasbo.

Mariborska vprizoritev je zasedena z našimi najboljšimi opernimi močmi. Režijo vodi g. Kurt Bachmann, priznan pri režiji „Čarodške kneginje“. Ker je uprava gledališča nabavila kostume in nekaj novih kulis, bo tudi zunanja oprema kar najdostojnejša. Muzikalni del vodi g. ravn. Mitrovič. Svira popolni operni orkester, pomnožen in izpopolnjen s harfo.

Dopisi.

Sv. Barbara v Halozah. Ker je odstopil dozdajni župan g. Štamberger, smo v četrtek izvolili za župana g. Rakuša ml.

božji dan od zore do mraka in tam opravila vse telesne potrebe celega dne? Gledališka blaginja prav resno dvomi o tem.

Zato moramo vzroke iskati drugje! Prvi in glavni vzrok je, da je gledališče v zimskih mesecih premočno toplo, tako da publika prav rada ostane v svojih suknjah vsaj ob pričetku predstave. Poleg tega silno vleče, kadarkoli je odprt zadaj vhod; ta preprič ne pojenja niti v letnih mesecih. Končno bi se mislilo, da tudi garderoba ni tako srečno nameščena, da bi publika z veseljem odlagala svršnike in klobuke l. dr., kajti ob koncu predstave odnese val odhajajočega občinstva vsakogar, da se oblači šele komaj zunaj na cesti. V kolikor bi se dalo temu odpomoči, je seveda drugo vprašanje. Goto vo je le, da tiči v stavbi našega gledališča glavna krivda za ponašanje naše publike, da ne čuti v sebi tiste nevsakdanjosti, tiste koprneče sile, ki jo dajejo druge gledališke dvorane že same po sebi.

Kakor nam je hudo, da se je gledališka uprava čutila primorano grajati nas javno, vendar moramo priznati upravičenost, kajti druga sramota bi bila hujša od prve. Skrbimo pa, da ne bo več prigovorov v tem pogledu, kajti od tega bo imela korist le publika sama v čistejšem uživanju in občutju večje lepote.

Dr. P. S.

Mariborske vesti.

Maribor, 13. junija 1924.

Smetanova proslava.

Ves kulturni svet se spominja letos velikega skladatelja Smetane in praznuje stoletnico njegovega rojstva s koncerti in opernimi predstavami. Njegove duhu se klanjajo vsi narodi, kjer se ceni prava umetnost; tako so slavili to najbolj češko glasbo ne samo Francozi, Amerikanci, Italijani, temveč tudi Nemci in Avstrijci. Tembolj se navdušujemo mi Jugoslovani, katerim je češka umetnost toliko bližja, in tudi pri nas so se že vršila slavlja. V Mariboru je Narodno gledališče Smetano pokazalo kot dramatika. Glasbena Matica si je stavila nalogo, da pokaže druga dela v koncertu, ki se vrši kot slavnostna matineja to nedeljo dne 15. tm. v Götzyovi dvorani ob 10. uri predpoldne. Priljubljena operna pevka gđa. Vladimirova bo zapela prijo iz Habicko in nekaj pesmi iz zbirke »Nočni pisane«. Ga. Brandl-Pelikanova bo sviralala solo »Skočnice« na gosli, gđ. Finžgarjeva bo igrala dva češka plesa na glasovirju. Poleg teh umetnic, ki že s svojim imenom jamčijo za največji umetniški užitek, nastopata tudi ženski zbor ter orkester Glasbene Maticе pod vodstvom neumornega dirigenta g. ravn. Topića. Slišali bomo »Moja zvezda« in »Priletele lastovice« za ženski zbor; večji del koncerta pa je prevzel orkester, ki proizvaja prvi in zadnji del velike simfonične skladbe »Ma vlast«.

Glasbena Matica pokaže s tem programom, da si je svesta svoji nalogi in da je napela vse svoje sile, da ob tako slavnostnem trenutku nastopa primerljivo svojim vzvišenim ciljem. Mariborčani so lahko ponosni, da je tudi v našem mestu izvedljivo večje muzikalno slavlje. Zato je pa tudi dolžnost vsega občinstva, da poseli matinejo, ker stroški za tako prirediteljev so velikanski — pa tudi moralno zadovoljenje dati prirediteljem, ki so se toliko časa mučili. Je dolžnost občinstva.

□

m Himen. V soboto dne 7. tm. sta se poročila v tuk. stolni cerkvi gđ. Marija Babič, hčerka okr. tajnika v Mariboru z g. majorjem Metodm Rakuša, ter nevestin brat g. Franjo Babič, bančni uradnik, z gđ. Marijo Nekrep, hčerko hišnega poselnika in stavbenega podjetnika v Mariboru. Želimo obilo sreče!

m Demokratska stranka in mariborsko gledališče. Eksekutiva mariborske in ljubljanske oblasne organizacije demokratske stranke je v svoji seji dne 12. t. m. v Celju razpravljala o vprašanju mariborskega narodnega gledališča, ki stoji pred zatvoritvijo ter je po soglasnem sklepu odposlala na ministra prosvete g. Pribečevića, ministra financ g. Slojadinovića in min. preds. g. Pašića sledečo brzojavko: Mariborsko gledališče se mora zatvoriti radi neizplačanja cele zaprosene državne subvencije. To je zelo nevarno za državno nacionalno avtoriteto na severni meji. Prosimo takojšnjega sigurnega rešenja izrednih kreditov v smislu prošnje gledališke uprave.

m K vprašanju našega Narodnega gledališča. Položaj našega gledališča je še vedno tako nejasen, da ne vemo, ali in kdaj se bo začela prihodnja sezona. Gledališki krogi delajo z vso odločnostjo in z vsemi sredstvi na to, da ostane gledališče kot naša prva kulturna institucija v sedanjem obsegu in na sedanji višini. Odločitve leži v rokah ministrstva prosvete v Beogradu. Kakor znano, je bila državna subvencija znižana in ker je budžet že veljaven, je povišanje subvencije za sedaj izključeno. Mogoče pa je, da bo ministrstvo prosvete s privoljenjem ministrskega sveta podelilo kak znatnejši znesek iz posebnih fondov. — Kakor izvemo, je sedanji prosvetni minister g. Sv. Pribečević naklonjen mariborskemu gledališču, zato je upati, da bo sedanja akcija uspela. Da bi se bolj podprlo in pospešilo akcijo za nujno pomoč Mariborskemu gledališču, je bilo na sestanku prijateljev našega gledališča, ki se je vršil v sredo, soglasno sklenjeno, odposlati posebno deputacijo h kralju na Bled. Na sestanku so navzoči razpravljali tudi o repertoarju prihodnje sezone in o drugih gledaliških zadevah.

O repertoarju drame in opere bomo prišli obsežnejše poročilo po zaključku sedanje sezone. Pripominjamo le še to, da je gledališka kriza tem nevarnejša, ker je sedaj čas za sklepanje novih angažmajev. Ker pa je gledališče v negotovem položaju, se je bati, da bodo naš oder zapustile uglednejše moči. Zadnji čas je tedaj, da se merodajni krogi odločijo za takojšnjo pomoč mariborskemu gledališču.

m Ljudska univerza. Radi nastalih ovir se v tej sezoni še nameravani večer radiotelefonijske ne more vršiti ter se preloži na jesen. Tedaj se ta sezona predavanj zaključuje. Najlepša hvala gre vsem gr. predavateljem, ki so pošteno pomagali za procvit ljudske izobrazbe. Natančni pregled o delovanju Ljud. univ. v pretekli sezoni prinesemo ob priliki. Prihodnja sezona predavanj začne v drugi polovici meseca septembra — Odbor Ljud. univ.

m Zepet novosti v Ljudski knjižnici. Zadnji čas prihajajo v Ljudsko knjižnico vsak teden dragocene literarne novosti, ki jih knjižnica kupuje antikvarično po nizkih cenah. Obisk pa je kljub letnemu času vedno tako velik, da je stalno dve tretjini knjig zunaj. Vendar so vsled stalnih prirastkov vse omare sedaj tako polne, da novih knjig ni mogoče več urejati. Knjižnica je zato naročila ta teden tri nove večje omare. Ta neprestani razmah knjižnice je pač zelo razveseljujoč pojav za kulturno življenje v Mariboru.

m Tučci v Mariboru. Dne 13. junija je bilo prijavljenih v Mariboru 70 tučcev. Po hotelih so stanovali: »Meran« 18, »Pri-vathotel« 4, »Zamorec« 17, »Orni orek« 15, »Halbwild« 5, »Domovina« 6, Zlati konj« 3 in »Zlati lev« 1.

m Za vas, kjer se sprehajajo prašički po promeniadi smatra menda Maribor nemška kamnoseška obrt v Gregorčičevi ulici, kjer je začela sedaj kar na prostem razbijati po svojih nagrobnih kamnih. Prebivalci bližnjih ulic morajo imeti cel dan zaprta okna in še slišijo od jutra do večera neprestano razbijanje kladiv. Če že morajo biti takšne delavnice sredi mesta, bi lahko bili nemški lastniki ali lastnice vsaj toliko taktne, da bi pustile razbijati v zaprtem prostoru, ki je v ta namen postavljen, ampak za enkrat samo za oči obrtne oblasti, katero prosimo, da napravi red.

m Gluhonema begunka. Dne 11. t. m. se je pripeljala v Maribor s koroškim vlakom neka 12—14 letna deklica. Ugotovilo se je, da se je vozila od Vuzenice do Maribora brez voznega listka in brez vsakih dokumentov. Na policijski je izdajala za gluhonemo. Oddana je bila v dečji dom, kjer je začela z otroki v nemščini zmeden govoriti. Govori o Beljaku, o neki nesreči, omenja povodenj in požar, vendar pa ni mogoče zvedeti nič gotovega. Dekle je svoji starosti primerno normalno razvito, ima pristrizene lase konjanjeve barve, je bolj suhe postave in oblečeno v modro, belopikasto obleko. Komur bi bilo o dekletu kaj znane, naj to sporoči policijski ali vodstvu dečjega doma.

m Graški buršaki v Mariboru. Včeraj je prišla policija pred poslopjem Zadržne gospodarske banke tri sumljive mladence, ki so se potikali krog poslopja. Na policijski so se izkazali z dijaškimi legitimacijami in znaki buršakov. Priznali so, da se že več dni potikajo po mestni okolici in osrečujejo razne kraje s svojo navzočnostjo in nemško agitacijo. Oddani so bili okrajnemu glavarstvu, ker so prekoračili mejo brez potnih listin. Med tem je sprejela policija iz Grada obvestilo, da gre za tri nadbudne fantiče, ki so v strahu pred maturo pobegnili od doma.

m Tatvina. Šivilja Terezija L. na Koroški cesti 19 je prijavila, da ji je bilo dne 10. tm. med 13. in 14. uro ukradeno iz nezaklenjene kuhinje par čevljev. O storilcu ni nobenega sledu.

m Brezsrčna mati. Na Meljski cesti stanuje neka ločena žena, ki ima pri sebi letnega sinčka. Dasi je sama, razpolaga z lepim stanovanjem. Otrok pa ji je očitno v breme in ga na vse načine zlostavlja. Tako je včeraj gotovo imela »nujnu« opravko, pri kateri bi ji bil delal otrok napotje. V svoji brezsrčnosti je šla in zvezala otroku roke na hrbet ter ga položila na balkon, kjer se je otrok zvijal in »vokal« okoli sebe za niso

usmiliti druge stranke in prijavile zadevo policijski. Brezsrčno mater so prijavili državnemu pravdniku in preskrbljeno bo, da pride otrok v boljše roke.

m Policijske prijave. Od četrta do petka je sprejela policija 10 prijav, in sicer 1 aretacijo, 1 tatvino, 1 nevarno grožnjo, 1 radi nagle vožnje, 1 radi kollesarenja po pešpotih, 1 radi slabe vzgoje otrok, 1 najdbo, 2 izgubi in 1 nezgodo.

m Z avtomobila je padel. Včeraj popoldne na Koroški cesti nek Simon Renat, slikar, stanujoč v Mariboru. Mudil se je v Kamnici, kjer je naprosil Tavčarjevega šoferja, naj ga vzame na avtomobil in popelje v mesto. Ta mu je to dovolil. Možakar pa je med potom zadremal in padel z avtomobila. Pri padcu je dobil težke poškodbe tako, da so ga morali z rešilnim vozom prepeljati v bolnico.

m Občinstvu v vednost. Hoteč ustreči vsestransko izraženi želji potujočega občinstva, je vodstvo kavarne »Evropa« nasproti glavnemu kolodvoru ukrenilo, da bo odprta vsak dan že pred odhodom prvih jutranjih vlakov. Preskrbljeno je, da se bodo dobila topla okrepčila in se cenjeno občinstvo za to opozarja ter vljudno vabi, da se te ugodnosti čimbolj poslužuje. V ostalem opozarjamo na oglas.

m Jazz Band — originalna ameriška godba in petje; izvaja družba zamorcev »Wellmont« od 1. junija v klub baru. Poleg tega plesne zvezde Clare Burghard, Ice Teje in Mari Clar. 771

Kultura in umetnost

x Ratni album 1914—1918 na 250 straneh s 1500 slikami, ki ga izda v kratkem podpolkovnik v penziji Andra Popović v Beogradu, bo živa panorama svetovne vojne in priporočamo, da ga naroči. Cena mu bo 300 D in se lahko plača v treh obrokih. Naroča se ali pri Francosko-srpski banki ali Englesko-Trgovinski banki, ali pri Praškom kreditnom zavodu ali pri Poštanski štedionici, vse v Beogradu (vedno pod naslovom Andra Popović).

x Kresničice. Karafiat. Za malč in velike otroke. Iz češčine prevedel dr. Fr. Bradač. Založila Učiteljska tiskarna. — Učiteljska tiskarna nam je dala baš, ko začno letati in svetiti kresnice, prekrasno mladinsko knjigo, ki je izšla v češčini že v številnih izdajah, pri raznih založnikih, ilustrirana in neilustrirana. Ni ga Čeha, ki bi ne bil čital te knjige, ki bi se je ne spominjal za največjimi veseljem in s hvaležnostjo za prijetne ure, ki jih je preživel ob njej. »Kresničice« so lep romanček iz življenja kresnic, pisan s toliko ljubeznijo in nežnostjo, da očura otroško dušo in gane odraslega čitatelja. Kako krasno slika rodbinsko življenje, rodbinsko slogo in srečo! Mičnosti prizorov ni mogoče opisati s kratkimi besedami. Zato vzemi vsakdo knjigo samo v roke in uživaj! Pohvaliti moramo požrtvovalnost Učiteljske tiskarne, ki je dala knjigi prekrasno, lahko rečemo, do- slej najlepšo opremo. Knjigo krasijo ne- broj slik in sličic domačega umetnika, ki je utisnil Kresničicam pristen slo- venski značaj. Pozdravljamo »Kresnice« ne le za to, ker so pomnožile število do- brih mladinskih knjig, ki jih pri nas ta- ko pogrešamo, ampak tudi zato, ker so ena najlepših mladinskih knjig, kar jih imamo. Upamo, da tudi pri nas ne bo družine, ki ne bi imela »Kresnic«.

x 125-letnica rojstva velikega ruskega pesnika Puškina je bila 8. tm. Najlepše njegovo delo je povest »Evgenij Onje- gin«. Puškina poznajo v vseh svetovnih jezikih.

Orjuna.

Službene objave Orjune Maribor. In- teresenti za ekonomsko Orjuno se opo- zarjajo na sestanek, ki se vrši v soboto dne 21. junija 1924 v Narodnem domu ob 20. uri. Poroča delegat iz Ljubljane. — Pridite vsi, ki se zanimате za to našo važno gospodarsko organizacijo! Člani, ki se nameravajo udeležiti Vidovdanske proslave v Ljubljani, se pozivajo, da pri- javijo udeležbo v tajništvu ob običajnih urah. Udeležba članstva v krojih obvez- na! Vožnja je polovična. Zdravo. Tajnik.

Sokolstvo.

o Načelstvo Kola Jahačev vabi vse brate, da se udeležijo slavnosti razvija- prapora sokolskega društva pri Sv. Le- nartu v nedeljo 15. tm. Zbirališče točno ob pol 6. uri v Narodnem domu. Kroj po predpisu za jahače. Bratje, ki se na- meravajo udeležiti, naj prijavijo svojo udeležbo načelniku br. Novaku v Narod- nem domu. Zdravo!

o Zlet naraščaja in članstva v Sv. Le- nart. Naraščajeva zleta in razvija- prapora v St. Lenartu se udeležijo tudi članstvo mariborskega sokolskega dru- štva v nedeljo dne 15. junija. Zbirališče naraščaja kakor tudi članstva, ki se ude- ležijo zleta peš, v kroju in brez njega, je pred Narodnim domom. Odhod ob 5. uri. Ono članstvo, ki se hoče peljati z avto- mobilom, pa se mora zbrati ob 7. uri pred kolodvorom, odkoder se potem skupno odpeljemo v St. Lenart. Cena vožnji bo od 15—20 D. Bratje in sestre! Da naše bratsko društvo moralno čim bolj podpremo in mu damo večjo vzpod- budo k nadaljnjemu delu na meji v biv- šem velikem nemčurkem gnezdu, je na- ša dolžnost, da se tega zleta in razvija- tamošnjega društvenega prapora udele- žimo v čim večjem številu. Držite se toč- no gori navedenih ur. Da bomo ceno av- tu skalkulirali, se mora vsakdo od udele- žencev javiti v društveni pisarni v petek od 6.—7. ure. Zdravo!

o Sokolski okrožni zlet v Rogateu. Društva celjskega sokolskega okrožja prirede dne 6. julija t. l. okrožni zlet v Rogateu. Spored: Sprejem na kolodvoru ob 9.20 zjutraj in pohod na trg; pozdrav na trgu; ob 10. uri skušnje članstva in naraščaja za popoldansko telovadbo; ob 3. uri javna telovadba; po telovadbi ljud- ska veselica ob sviranju mariborske vo- jaške godbe. Odhod zadnjega vlaka iz Rogatea ob 18.02. Po potrebi tudi pose- ben vlak. Drugi vlak odpelje iz Rogatea zjutraj ob 5.02. Vabimo iskreno vse član- stvo in prijatelje »Sokolov«, da se udeleže tega zleta v kar največjem številu. Zdra- vo!

Film.

Mestni kino. III. epoha. veleznaničve pustolovščine »Zlata lobanja« in sicer »Senec, ki govore« v 5 činih, se predvaja v petek, soboto, nedeljo in ponedeljek.

Sport.

: Kolesarski klub »Perun« vabi vse svoje člane na izlet v St. Hl., ki se vrši v nedeljo dne 15. tm. Odhod točno ob 13. uri iz Nar. doma. — Odbor.

: Ljubljana : Maribor. V četrtek 19. tm. se odigra v Mariboru medmestna re- prezentančna tekma Ljubljana kontra Maribor. Vendar se je povzpelo do tega, da se ta leta 1920 opušča tekmovanja, ki so za razvoj našega nogometa ve- le- važna, zopet vpeljejo!

: Tekmovanje preko binkoštnih praz- nikov v Mariboru. SK Svoboda je s po- mlajenim simpatičnim moštvo podleg- la rezervi Rapida v nedeljski predtekmi z 3:4. Tekmovanje z Klubom privatnih nastavljenecv je prvo moštvo Rapida dobilo z 2:6. V ponedeljek je premagala rezerva ISSK Maribor Privatne nastav- ljence z 3:0. Omenimo pri tem, da je v- zelo moštvo Nastavljenecv v svojo sre- do igralca, ki je kot sportnik le v naj- slabšem spominu izza minulih let ter tu- di pri tem nastopu jasno dokazal, da ne- more biti v resno oporo niti eni resni- sportni skupini. Da se je moralo v za- ščitno sportne organizacije pritegniti po- licijske organe, priča o najtežjem krše- nju sportnih običajev, kar jih zaznamu- jemo izza preobrata. Sodnik g. Schan- ritsch zadovoljiv. Ob pol 18. uri je na- stopil Maribor proti Rapidu k trening- tekmi, katera bi naj v prvi vrsti služila kot resna vaja za finalno prvenstveno tekmo Maribora v Ljubljani, v drugi vrsti pa deloma nadomestila opuščen razpored tekmovanj z graškim Sturmom. Rapid pa je pretvoril namenjeno tekmo v očitno borbo za rezultat (posebno drugi polčas), kar je vplivalo malo razburljivo no ipak smo mu hvaležni — pokazal nam je šibkost Maribora v vsej veličini. Vkljub rahli premoči, v drugem polčasu celo popolne premoči Maribora, so se

vrata prvaka redno prebijala! — V nedeljo nastopi Maribor v konkurenčni boji za prvenstvo Slovenije ter se lahko mirno zaveda, da je štiri mesece letošnje sezone zelo slabo zabil, da celo nazadovale od prvih letošnjih nastopov, žal pa je tangirana s temi dejstvi v glavnem uprava odseka, ki še do danes nima izbranega moštva ter je kot merodajni instanci bržkone imponira občutna pomanjkljivost v moštvu. Zahtevali bi pač lahko trdnejšo skupino od nogom. odseka ISSK Maribor, ki se še posebno krasi s prvenstvom okrožja, da celo drugim mestom Slovenije. — Rezultat tekme 5:1 (2:1) za Rapid. Sodnik g. Šepce. Goali so padli iz samih prodorov!

JDS.

Seja eksekutivne mariborske in ljubljanske oblastne organizacije JDS se je vršila v četrtek 12. tm. v Celju ob polnoštevni udeležbi obojestranskih delegatov pod predsedstvom dr. Žerjave in dr. Lipolda. Razpravljalo se je o važnih tekočih zadevah, zlasti o položaju z ozirom na dogodke v Trbovljah, o občinskih volitvah, o šolskih vprašanjih, vprašanju bolnic, vprašanju mariborskega, celjskega in ptujskega gledališča, o vprašanju gasilnih društev, o zadevah Prekmurja ter o vprašanju koalicije naprednih elementov pri raznih volitvah. Seja je trajala od 3. do 7. ure pop. ter so se storili v vseh vprašanjih soglasni sklepi.

Ptujske vesti.

Deška meščanska šola v Ptuj priredi dne 17. in 18. tm. v zvezi z zaključitvijo šolskega leta 1922-24 razstavo pismenih del iz vseh predmetov. Občinstvo vladno vabimo, naj si ogleda razstavo v III. razredu, Panonska ulica št. 5. — Ravnateljstvo.

Porotno sodišče.

Zopet detomor.

Radi detomora se je zagovarjala danes pred poroto 25-letna Katarina Madarac, služkinja v Peteševcih. Dne 3. apr. II. je porodila dete moškega spola. Da bi zakrila sramoto, je dete po porodu vrgla v stranišče, kjer so ga našli pri izpraznjenju greznice in tako prišli na zločin.

čin. Sprva se je zagovarjala, da je porodila na stranišču, pozneje pa je zagovor izpremenila, da je porodila v sobi in da ne ve, kaj je napravila z otrokom, ker je bila vsa zmedena. Tekom preiskave je priznala, da je porodila v sobi. Bila je sama. Dete je padlo na tla, je malo zajokalo, nato pa utihnilo. Misleč, da je otrok mrtev, ga je vrgla v stranišče. Izvedeniško poročilo pravi, da je bil otrok ob porodu živ in je umrl še le, ko ga je vrgla v greznico.

Obsojena je bila na 3 leta ječe.

Maribor, 13. junija.

Napad na orožnike v Prekmurju.

Danes je pričela pred mariborsko poroto razprava zoper 32 obtožencev iz Gor. Bistrice v Prekmurju radi znanega napada na orožnike avgusta meseca lanskega leta. O napadu smo tudi mi obširneje poročali. V preiskovalnem zaporu so bili pridržani Jurij Borovič, posestnik, Rudolf Kreslin, delavec in Štefan Tkalec, delavec, dočim je bilo ostalih 29 obdolžencev po dovršeni preiskavi izpuščenih na svobodo.

Danes je bila prečitana 12 strani obsegaajoča obtožnica, ki slika dejanje takole: Dne 26. avgusta je prišla Ana Antoliner iz Gornje Bistrice v gostilno Sam. Bauerja v Črenšovcih in tamkaj slučajno navzočemu orožniku Josipu Postružniku povedala, da hodi iz kaznilnice pobegli kaznjencev Janoš Balažič na hlev posestnika Kuzme v Gor. Bistrici spat in da bi ga tam lahko ujeli. Orožnik Postružnik se je v to svrhu dogovoril s svojima tovarišema Alojzjem Severjem in Antonom Krumpom, da gredo še isto noč, preoblečeni v civilno obleko in oboroženi z vojaškimi samokresi v Gornjo Bistrico zasledovati ubežnika.

Krog 22. ure so dospeli preoblečeni orožniki do križišča cest malo nad vasjo, kjer so se skrili in čakali do polnoči, hkar so se podali v vas. Zamenjali pa so Kuzmanovo hišo v Kreslinovo in tako prišli mesto na Kuzmanovo, na Kreslinovo dvorišče. Najprej so hoteli preiskati gospodarsko poslopje. Orožnika Sever in Krump sta se postavila na stražo, Postružnik pa je zlezal po lestevici na senik. Ko je bil že tako visoko, da je videl v notranjost, je posvetil z električno svetilko ter opazil na senu neko osebo. Opozoril je svoja tovariša, češ, ga že imamo. Misli je seveda Balažiča. V tem trenutku sta spodaj stoječa orožnika slišala skok človeka na zadnji strani senika.

Kakor se je dognalo, sta bila to Horvat Štefan ml. in Rudolf Kreslin, ki sta spala na seniku. Skoraj v istem trenutku so od vseh strani pridrveli vaščani in s koli napadli orožnike, tako, da sta se Sever in Krump vsled udarcev takoj onesvestila. Josip Postružnik pa je dobil tako težke poškodbe na glavi, da je še istega dne umrl. A to še napadalcem ni zadostovalo. Zvezali so težko ranjene orožnike z vrvmi, jih gnali zvezane kot živino skozi celo vas k županu in jih med potom suvali in pretepali. Župan pa, mesto da bi bil s svojo avtoriteto zaščitil orožnike, je poslal svojega sina v vas po voz, na katerem so potem zvezane orožnike peljali v Doljno Lendavo. Umirajočega Postružnika so naložili na voz, dočim so Severja in Krumpa privezali k vozu in pognali konje v dir. Še le na okrajnem glavarstvu v Doljni Lendavi so orožnike rešili in jih oddali v bolnico, dočim je Postružnik že med potom umrl.

Obdolženci deloma priznavajo svoje dejanje, izgovarjajo pa se, da niso vedeli, da so bili to orožniki, temveč so mislili, da imajo opraviti s tatovi in vlomilei. To trditev pobijajo zaslislane priče, ki izpovedujejo, da so nekateri izmed obdolžencev pri napadu zmierjali orožnike, češ, prej ste vi nas gonili, sedaj pa bomo mi vas. Torej so vedeli, da so imeli opravka z orožniki. Državni pravdnik jih obtožuje organiziranega napada. Sklepa to iz tega, ker se je napad izvršil tako nepričakovano, da se niso mogli niti braniti. Da so bili že prej dogovorjeni, bi bilo sklepati tudi sumi, da se so ob pol 2. uri zjutraj, ko vendar vse spi, v tako velikem številu naglo zbrali. Med prvimi so bili vaščani, ki stanujejo daleč od kraja napada, iz česar sledi, da so bili pripravljeni in so čakali kje v bližini. Državni pravdnik tudi sumi, da je bilo obvestilo Ane Antolinove samo past, v katero so hoteli zvabiti orožnike. Obtožnica zaključuje, da so obdolženci storili dejanje dogovorno, namenoma in iz mržnje do našega uradništva, ki jo je osobito opazati pri prekmurskem prebivalstvu.

O poteku razprave bomo poročali obširneje.

Izpred sodišča.

Tat koles.

Dne 10. oktobra 1923. popoldan je bilo ukradeno trgovcu Ivanu Pregradu v

Mariboru iz hodnika hiše Aleksandrova cesta št. 28 kolo v vrednosti 9600 K. Tatvine je osumljen 25letni, v Gradeš pristojen trgovski pomočnik Fridrih Pirš. Pirš je prišel iskat dne 10. oktobra 1923 v hišo Aleksandrova cesta 28 svojega znanca Rudolfa Janžeka ter šel skozi hodnik, kjer se je nahajalo Pregradovo kolo. Dognalo se je, da se je istega dne peljal po Cankarjevi ulici s kolesom in sicer s tako naglico, da je skoraj povozil neko žensko; lastnega kolesa pa ni posedoval. Pirš je bil pred okrožnim sodiščem obsojen na 6 mesecev težke ječe.

Primorske vesti.

Smrtina kosa. Dne 11. tm. je umrla v Trstu zdravnica dr. Nada Slavikova, hčerka voditelja tržaških Slovencev dr. Edvarda Slavika. Bila je med jugoslov. prebivalstvom splošno priljubljena.

Gospodarstvo.

g Živinski sejem v Mariboru. Dne 10. junija se je prignalo: 15 konjev, 11 bikov, 134 volov, 388 krav, 9 telet in 1 ovca. Skupaj 558 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže 13.50—13.75 Din., poldebili voli 13-13.25, plemenski voli 12-12.25, biki za klanje 10—10.50, klavne krave debele 10.75—11.25, plemenske krave 8.50—9, krave za klobasarje 6.25—7.75, molzne krave 7.75—8, breje krave 7.75—8, mlada živina 6.50—12. Mesne cene: Volovsko meso I. vrste 1 kg 25—27 Din. II. 22—24. Meso od bikov krav telic 1 kg 19—21 Din. Telečje meso I. vrste 25—28, II. 19—24. Svinjsko meso sveže 1 kg 22.50—35 Din.

g Dobava karbida. Pri intendaturi Dravske diviz. oblasti v Ljubljani se bo vršila dne 25. junija tl. ofertalna licitacija glede dobave 300 kg karbida. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

g Dobava karbida. Pri komandi mariborskega vojnega okruha v Mariboru se bo vršila dne 27. junija ofertalna licitacija glede dobave 400 kg karbida. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

OTVORITEV novo renovirane KAVARNE "BRISTOL"

(preje Žigart) se vrši v soboto, 15. in nedeljo, 16. junija z elitnim koncertom.

Začetek ob 20. (8.) uri.

Ob lepem vremenu VRTNA VESELICA ob ubranih zvokih priljubljene godbe. Postrežba prvovrstna, cene neizpremenjene. Za obilen obisk se priporoča

lastnica Marija Zigart.

Konec ob 2.45 zjutraj.

Mala oznanila.

Večšega knjigovodje in korespondenta išče večje mizarско podjetje za takoj. Oferte je predložiti na upravništvo "Tabora" pod "Knjigovodja". 1265 3—2

Mandolina na prodaj. Kacijanerja ul. 22, dvorišče. 1267

Glaslo in damsko kolo na prodaj. Mejna ul. 12. 1272 2—1

Odda se s 1. julijem meblirana soba boljše gospodu. Strossmayerjeva ulica 13, I. nadstropje. 1266 2—1

Šivilje, ki znajo šivati odeje s strojem se takoj sprejmejo. Zagrebška ind. popluna, Zagreb, Gujeva ulica 23. 1274

Prodajam spalne sobe iz trdega lesa, kompletno kuhinjsko kredenco, mize, stole in nekaj posode, vse skupaj za 10.000 kron. Meljska cesta št. 44, Florjan. 1268 2—1

Iščem prazno sobo za takoj. Plačam dobro. Naslov: Miklošičeva ulica 6, pri šolskih seštrah, Florjan. 1269 2—1

Upim stare zlato, srebrn denar in dragoceno kamenje, M. Ilger, urar. Istotam se sprejme učence. 1276 3—1

Dve postelji, 2 omari, 1 miza, 6 usnatih stolov, 1 divan, 1 umivalnik, 2 podobni radi opotovanja po zelo nizki ceni na prodaj. Prešernova ulica št. 27. 1270 2—1

Išče se trgovski lokal v sredini mesta na prometnem kraju. Ponudbe na upravo "Tabora" pod "Trgovski lokal". 1275 3—1

Trije dijaki se sprejmejo na stanovanje in hrano za prihodnje šolsko leto. Naslov v upravi. 1259 2—2

Pletena garnitura takoj na prodaj. Kacijanerja ulica 22, dvorišče. 1258 2—2

Trgovina na deželi se odda s 1. julijem t. l. v najem. Vprašati je v gostilni Likavec, Pelnica. 1254 3—3

Lepa 7-letna kobilica z vozom (mesarskim) močnim na vzmetih, z dvojno vprego, prsno in komat ugodno na prodaj pri Ivan Vidmar, trgovec. Lajtersberg. 1218 10—6

Stanovanje 2 ali 3 sob s pritliklinami v novegradbi išče zaseben uradnik. Ponudbe na upravo lista pod "Visoka namernina". 5—5

ZAHVALA.

Dolžnost me veže, da najlepše zahvaliti g. dr. Vilko Marin-u, da me je v moji bolezni iz obupnega položaja rešil.

JOSIP DERGAS

gostilničar,

1277

23-letni mladenič, vojaščine prost išče službo. Zmožen slovenskega, srbehtvatskega in nemškega jezika ter cirilice in strojeperja. Gre tudi kot navadni delavec. Cenjene dopise pod šifro "Reven" na upravo "Tabora".

Zamenja se lepo stanovanje (5 sob, kuhinja, kopalnica in predsoba ter ostale pritlikline) v sredini mesta tik Glavnega trga za vsaj enako veliko v bližini parka, z vsaj nekaj vrta. Ponudbe pod "Zamena" na upravo "Tabora".

Dobro ohranjen otroški voziček na prodaj. Koseskega ulica 4, levo. 2—2

Stare zlato kupuje in plača po najvišji ceni R. BIZJAK, trgovina z zlatino, Maribor. 1216

BISERI

Ijutomerskih vin

jeruzalemec, muskat in silvanec se zopet lahko dobe pri vinskem trgovcu

Matko Sršen

Koroška cesta št. 39.

1280

Podpirajte sokolski tisk!

Izšel je ročni

Zemljevid slov. ozemlja

v merilu 1:600.000, priredil ravnatelj učiteljskega Matija Pirc, risal učitelj Slavoj Dimnik, tisk litografija in založba Mariborske tiskarne d. d. Maribor. Zemljevid je izvršen v štirih barvah in obsega se ozemlje, na katerem biva Slovenci, ter je namenjen predvsem šolski mladini. Cena zemljevida v štirih barvah Din 9.—, isti zemljevid v osmih barvah Din 10.—.

Naročuje se pri

Mariborski tiskarni d. d.

1281

1282

1283

1284

1285

1286

1287

1288